

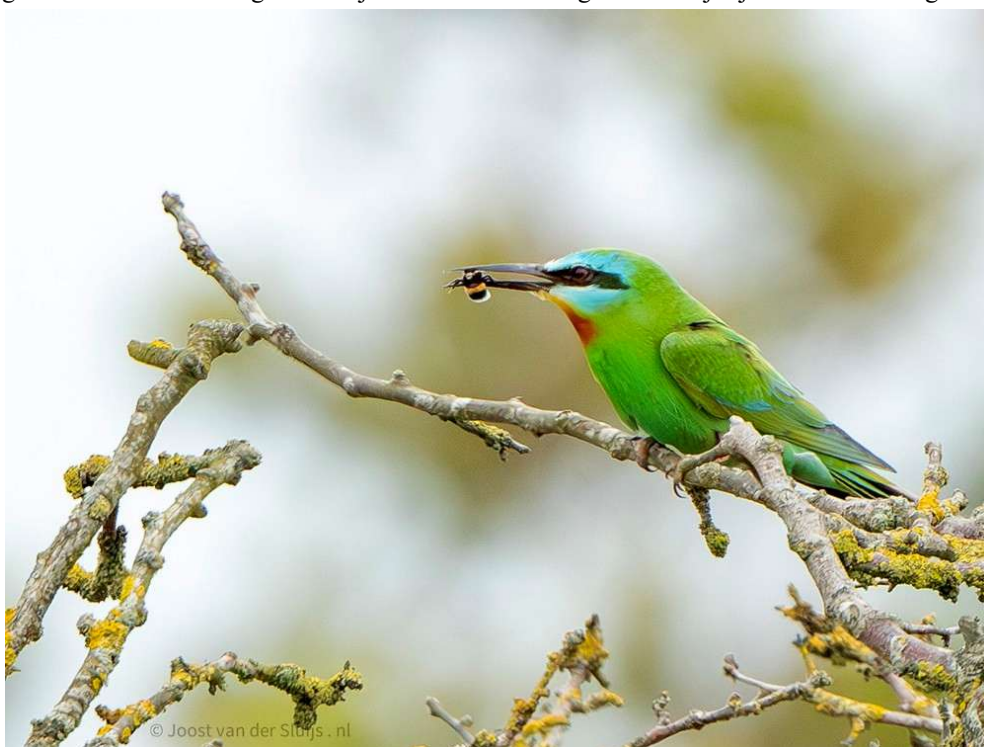
Waarnemingen juli, augustus, september 2024

Peter Spierenburg

Waarnemingen zijn overgenomen van www.waarneming.nl. Hier is een volledig overzicht te vinden van de vogels en andere soorten die in deze maanden in ons waarnemingsgebied zijn waargenomen.

Flitsbezoek van een Groene Bijeneter

In de natte en koele julimaand leek het weer rond 14 juli eindelijk de zomerse kant op te gaan. Er kwam een zuidelijke stroming op gang. Maar in de loop van de 15^e trokken er weer buien over en waaide het flink. Desondanks kwam er rond kwart voor elf in de ochtend een bijzondere melding: over de Amsterdamse Waterleidingduinen vloog een Groene Bijeneter! Veel hoop dat de vogel door andere waarnemers terug gevonden zou kunnen worden was er niet. Net als de (Europese) Bijeneter zijn het heel mobiele vogels die vaak hoog in de lucht op insecten jagen. Een ongrijpbare soort. Maar na een uur waarin hij toch her en der boven de AWD opdook, landde hij uiteindelijk bij Starrenbroek. Vanuit de Meidoorns daar joeg hij op vlinders, grote nachtvlinders en hommels. Als een Groene Bijeneter ergens neerstrijkt, moet je er snel bij zijn. Hij is zo weer weg. Bij de vijf eerdere waarnemingen in Nederland was er hooguit een uur of drie de kans de vogel te zien. Maar de Noordwijkse vogel bleef de hele middag behoorlijk honkvast aanwezig. Waarschijnlijk was het vanwege het slechte weer gunstiger om vanuit de struiken op insecten te jagen dan om verder te vliegen. Tot vijf voor half negen bleef de vogel te zien bij Starrenbroek. Op dat moment vloog hij op, waarschijnlijk om ergens een slaapplek te zoeken. De volgende ochtend bleek dat hij inderdaad ergens in de AWD had overnacht. Rond kwart over acht vloog hij nog een laatste keer een rondje over het Haasveld om definitief richting het zuidwesten te verdwijnen. Hiermee was het meteen ook de eerste keer dat een Groene Bijeneter op twee opeenvolgende dagen was gezien in Nederland.

Groene Bijeneter – 16 juli 2024 Amsterdamse Waterleidingduinen - Oosterkanaal De Zilk-provinciegrens © Joost van der Sluijs

De Groene Bijeneter komt van ver weg. Aan de overzijde van de

Middellandse Zee is er een kleine populatie in Marokko en verder zuidelijk in het noordwesten van Afrika. Een andere ondersoort broedt in ZO-Turkije, het Midden-Oosten en rond de Kaspische Zee. Van de dwaalgasten die Europa bereiken, wordt gedacht dat dit gaat om deze oostelijke ondersoort. Opvallend is dat juist de zomer de meeste waarnemingen levert, op een moment dat de broedkolonies volop actief zijn. Het gaat dus niet om vogels die op de voor- of najaarstrek zijn verdwaald. We moeten eerder denken aan vogels die om een of andere reden geen deel nemen aan het broedproces en al rondzwervend grote afstanden af kunnen leggen. De ‘Noordwijkse’ Groene Bijeneter, vanzelfsprekend nieuw voor ons waarnemingsgebied, past heel goed in dat patroon.

Kleine Mantelmeeuwen vangen rivierkreeften

Afgelopen zomer viel het meerdere waarnemers op dat ze gedrag zagen van Kleine Mantelmeeuwen dat ze nog niet eerder hadden gezien. Kleine Mantelmeeuwen broeden op daken op verschillende plekken in ons waarnemingsgebied, met name in Katwijk-Noord. Vanuit daar vliegen veel van de meeuwen uit om ver op zee in de buurt van vissersboten hun voedsel bij elkaar te zoeken. Maar ze zijn ook vaste gast in het grasland in de omgeving en in het bebouwd gebied. Het zijn in vergelijking met de Zilvermeeuw misschien wat minder geboren opportunisten, maar ze laten een makkelijke voedselbron niet snel aan zich voorbij gaan. De afgelopen zomer viel het op dat Kleine Mantelmeeuwen aan het patrouilleren waren boven wat bredere sloten. Ook zwommen ze alert vlak langs de oever, speurend tussen de vegetatie. De reden werd snel duidelijk toen er in de buurt een Amerikaanse Rivierkreeft lag, open gehakt en leeg gegeten door een meeuw. Amerikaanse

Rivierkreeften zijn bezig met een opmars in de Nederlandse sloten en plassen. Oorspronkelijk afkomstig uit Noord-Amerika zijn ze hier via vijvers en aquaria in de vrije natuur terecht gekomen. Omdat ze gemakkelijk over land van het ene naar het andere watertje oversteken, kun je ze tegenwoordig zomaar tegenkomen op het fietspad. In Nederland zijn er zes verschillende soorten Amerikaanse Rivierkreeften die zich aan het vestigen zijn en zich in hoog tempo verspreiden. In ons waarnemingsgebied hebben we vooral te maken met de Rode Amerikaanse Rivierkreeft. Maar er zijn ook al waarnemingen van Geknobbelde, Gestreepte en Gevlekte Rivierkreeften. De Rode Amerikaanse Rivierkreeft is in 2017 voor het eerst in ons waarnemingsgebied gevonden. Het aantal meldingen is daarna snel opgelopen en waarschijnlijk zitten ze nu in elke sloot. Deze rivierkreeften zijn exoten en zijn geen goed nieuws voor het onderwaterleven in onze sloten. De kreeften knippen waterplanten af waardoor het water troebel wordt en het leefgebied voor andere soorten verdwijnt. De Amerikaanse Rivierkreeft is ook drager van de kreeftenpest, waar de inheemse Europese Rivierkreeft heel gevoelig voor is. Dat maakt een terugkeer van de vrijwel uitgestorven Europese Rivierkreeft op dit moment vrijwel onmogelijk. Exoten kunnen zich in een nieuw gebied snel verspreiden omdat de natuurlijke vijanden uit het gebied waar ze vandaan komen hier niet zijn. Het kost tijd voordat een exoot wordt 'ontdekt' door de hier aanwezige predatoren, schimmels, ziektes die een populatie in toom houden. Inmiddels lijkt de Rode Amerikaanse Rivierkreeft wel ontdekt te zijn door een aantal predatoren. Aanvankelijk zullen vooral de over land overstekende kreeften gepakt zijn, maar inmiddels lijken ze ook in het water zelf steeds meer bejaagd te worden. Zelf zag ik een aantal keer een Blauwe Reiger worstelen met een kreeft. Maar ik zag ook een Fuut er met een boven komen. Bekend was ook de IJsdruiker die een aantal jaren geleden op de Vlietlanden bij Voorschoten helemaal op een dieet van rivierkreeften leek te leven. Nu hebben dus ook de Kleine Mantelmeeuwen deze nieuwe voedselbron ontdekt. Vooralsnog lijkt aan de opmars van de Amerikaanse Rivierkreeften nog geen eind te komen. Anders dan wij zal de Kleine Mantelmeeuw dit als goed nieuws beschouwen.

Schaarse broedvogels in 2024 (vervolg op de Strandloper van juni)

De natte vallei in het Haasveld in de Amsterdamse Waterleidingduinen bleef de hele zomer door water houden. Door de extreme regenval van het voorjaar was hier dit jaar een biotoop ontstaan dat we in ons waarnemingsgebied niet kennen: een kwelplas met uittredend grondwater die zich uitstrekt over een hele vallei. Regelmatige regenbuien zorgden ervoor dat het water als het even dreigde weg te zakken weer aangevuld werd. In het voorjaar hadden zich hier broedparen gevestigd van soorten die karakteristiek zijn voor dergelijke omstandigheden: Dodaars, Geoorde Fuut, Tureluur, Zomertaling, Tafeleend en zelfs was er een Pijlstaart aanwezig. Naarmate de maand juli vorderde, werd steeds meer duidelijk welke soorten succesvol waren. Drie tot vier paar **Dodaarzen** verschenen in de loop van juli met pullen in de vallei (VS). Van de **Geoorde Fuut** waren drie paren succesvol. Op 29 juli waren er op drie plekken in totaal zes pullen aanwezig van verschillende leeftijden (VS). Eerder waren er in mei en juni al bij twee paren jongen groot geworden, dus waarschijnlijk ging het in minimaal één geval om een tweede broedsel. Verrassend genoeg bleek ook één van de twee paren Zomertalingen succesvol. Op 8 juli zwom een vrouw **Zomertaling** met acht pullen in de vallei (GV). Voor zowel Geoorde Fuut als Zomertaling was dit pas de tweede keer dat deze broedden in de AWD sinds het begin van de broedvogeltellingen in 1985. Op basis van leeftijd en grootte van de jongen waren er in juli drie verschillende vrouwen **Tafeleend** met pullen aanwezig (HO VS RJ). Ook in de Van Limburg Stirum vallei was op twee plekken in kwelplasjes een paar met pullen aanwezig (AS RJ). Na het eerste broedgeval in De Klei in 2021 zijn dit nieuwe broedlocaties in ons waarnemingsgebied. Ook verrassend was dat er op 7 juli een **Tureluur**-kuiken in het Haasveld liep (JS). Tussen de grote aantallen doortrekkers was dit broedpaar blijkbaar niet eerder opgevallen. Bij de **Kleine Plevier** waren waarschijnlijk meerdere paren succesvol. Op 15 juli liepen er verschillende jonge vogels rond (HO). Ook de **Krakeend** (8 juli 5 pullen NR), **Slobeend** (6 juni 5 pullen VS) en **Kuifeend** (15 juli ca. 8 pullen JS) kwamen tot broeden in het Haasveld. Voor Krakeend en Slobeend ging het om meerdere paren. In een kwelplasje in Starrenbroek broedden een Dodaars en een Kuifeend.

Grauwe Klauwier - (♂ adult) 7 juli 2024 Amsterdamse Waterleidingduinen - Infiltratiegebied © Sylvain Fleur

Elders in de zuidelijke Amsterdamse Waterleidingduinen broedde een **Grauwe Klauwier**. Vanaf 23 juni was er een paar aanwezig (JS). Op 27 juli vergezelde de man een juveniele vogel (GV). Dit is het eerste zekere broedgeval in ons waarnemingsgebied sinds 1982, toen de soort broedde langs het (toen nog) Van Limburg Stirumkanaal. Hopelijk is dit de opmaat voor een verdere hervestiging in de duinen. Bijzonder was ook de **Patrijs** die met 12 jongen in de zuidelijke AWD liep (MV ea). Samen met het broedgeval dit jaar op de Noordwijkse Golfclub, lijkt dit een aanwijzing dat na jaren van afwezigheid hervestiging van de Patrijs in de duinen niet onmogelijk is.

Het natte voorjaar maakte dat ook in de Noordduinen valleities het hele seizoen onder water stonden. De **Dodaars** wist deze kans uit te buiten en kwam voor het eerst tot broeden in de

Noordduinen. In totaal waren er 4 broedparen. Op minimaal 2 plekken waren jongen aanwezig (JD CZ). Ook andere watervogels profiteerden met als nieuwe broedvogels **Krakeend** en **Grote Canadese Gans** en meerdere broedparen **Meerkoet**,

Boomvalk – 24 augustus 2024 Katwijk aan Zee - Hoornes © Paula van der Panne

Wilde Eend en Kleine Plevier (LS). Na de vestiging in 2019 zijn er jaarlijks territoria van de **Nachtzwaluw** in de Noordduinen. Van 2-3 in afgelopen jaren sprong het aantal naar maar liefst acht dit jaar (LS).

De kolonie **Aalscholvers** in Nieuw-Leeuwenhorst blijft groeien. Er waren 10 broedparen die alle succesvol waren (HV). Dit past in het landelijke beeld waarin de grote kolonies zich opsplitsen in kleinere die vaak heel succesvol zijn. Op drie plekken waren juveniele **Ransuilen** aanwezig: bij het viaduct De Krom bij Katwijk (PS), op Willem v.d. Bergh (AM), in het Achterhaasveld in de AWD

(PKr). Op Willem v.d. Bergh broedde met succes een **Grauwe Vliegenvanger** (WBo). Een nieuwe vestiging en de meest zuidelijke in ons waarnemingsgebied. De waarneming van een zingende **Zwarte Mees** op de Noordwijkse Golfclub van 8 maart kreeg een vervolg met een waarneming van twee vogels in dezelfde omgeving op 24 juli (PK). Mogelijk heeft de soort gebroed in de Noordduinen dit jaar. Op drie plekken in ons waarnemingsgebied was er een waarneming van een **Rouwkwikstaart** in broedbiotoop: in de AWD bij het Pindabergje (JK), in de Elsgeesterpolder (MG AM) en op de Noordwijkse Golfclub. Op de laatste locatie bracht een man, gepaard met een vrouw Witte Kwikstaart vier jongen groot (RK). In de Hoornes in Katwijk bracht een paar **Boomvalken** twee jongen groot in een populier tussen de flats (PP)

Magneet voor steltlopers

Naast bijzondere broedvogels was de natte vallei van het Haasveld ook een magneet voor doortrekkende steltlopers. De najaarstrek van veel steltlopers begint al vroeg. Al in de tweede helft van juni keren de eerste Regenwulpen en Wulpen terug uit de broedgebieden. De vroege terugkeerders zijn deels mislukte broedvogels, maar ook vogels die de zorg voor de jongen aan de partner overlaten. Dat kan afhankelijk van de soort zowel de man als de vrouw zijn. Van juli t/m september was het daarom een komen en gaan van steltlopers op terugtocht uit hun noordelijke broedgebieden. In ons waarnemingsgebied kennen we dat verder alleen van onder water gezet bollenland. Die vormen in andere jaren de enige geschikte stopplek voor steltlopers tijdens de najaarstrek. De natte vallei in de duinen bleek voor veel steltlopers aantrekkelijk om neer te strijken.

Vanaf juli tot aan het aflopen van de trek in september waren als vaste gasten altijd wel **Witgat**, **Groenpootruiter** en **Zwarte Ruiter** aanwezig. Van Groenpootruiter en Zwarte Ruiter waren er 1 tot 2 aanwezig t/m 15 september, met een maximum van 8 Groenpootruiters op 12 augustus (MV). De doortrek van de Witgat piekte eind juli en de eerste week van augustus. Op 20 juli waren er 20 aanwezig (MB). Ook de **Bosruiter** was er regelmatig en met meerdere vogels te vinden, met een maximum van maar liefst 20 vogels op 8 augustus (JS). De trek van **Oeverlopers** start iets later en de eerste vogels waren er op 9 juli (MV). **Kemphanen** waren er ook de hele periode, maar het zwaartepunt lag in juli. Toen waren er steeds flinke groepen aanwezig, tot een maximum van 40 vogels (JS). **Bontbekplevier** en **Bonte Strandloper** waren een schaarsere verschijning tussen de vaste gasten. De hele maand juli was er een Bontbekplevier aanwezig. In augustus liep dat op naar meerdere vogels en rond 15 september zat er een groep van rond de 20 (JS). De Bonte Strandloper was er de hele maand juli met 1 tot 4 vogels, ontbrak in augustus en dook daarna weer op in september met 1 tot 2 vogels. Bijzonder waren de **Krombekstrandlopers** die van 1 tot 20 juli met 1 tot 4 vogels aanwezig waren. **Kleine Strandlopers** waren er op drie dagen eind juli en begin augustus, met een maximum van 4 op 3 augustus (DB). De enige **Kanoet** zat er op 22 juli (JS). Het meest bijzonder waren de regelmatige waarnemingen van een **Temminck's Strandloper** tussen 12 juli en 5 augustus, met op 30 en 31 augustus 2 vogels (VS ea). De waarnemingen in juli waren de eerste voor deze maand in ons waarnemingsgebied. De Temminck's Strandloper strijkt vrijwel nooit neer op onder water gezet bollenland. De vallei met veel moerasachtige begroeiing en slikjes bleek wel aantrekkelijk.

Massale trek van Atalanta's

Het koude voorjaar en de natte zomer waren slecht nieuws voor vrijwel alle vlindersoorten. Er was één lichtpuntje: in de zomer konden waardplanten goed doorgroeien met een kans voor de najaarsgeneraties van een aantal soorten. Zo waren er

dit jaar relatief veel waarnemingen van het Landkaartje, die brandnetel als waardplant heeft. Midden augustus zaten de weelderig groeiende brandnetels vol met zwarte rupsen van de Dagnauwoog. Begin september verscheen er inderdaad een grote najaarsgeneratie. De Buddleja's zaten vol met Dagnauwogen. Ook waren er veel Atalanta's en enkele Groot Koolwitjes. De Atalanta is een trekvlinder. In de eerste helft van september trokken deze massaal door ons land. Op 6 en 7 september trokken er over trektelposten in Zeeland tienduizenden over, met maar liefst 31.000 over Vlissingen. Ook bij ons passeerden er honderden (TN). Over de Puinhoop trokken op 6 september 175 Atalanta's (WBo). Helaas kan deze najaarspiek een over de hele linie slecht vlinderseizoen niet goed maken.

Maandoverzicht

juli

De maand juli was net als de voorafgaande maand relatief koel en er bleef veel regen vallen. In de eerste helft van de maand was er een aanhoudende westelijke stroming, met op sommige dagen veel wind. Vanaf de 19^e kreeg het weer een meer zomers karakter en zat de wind vaker in het oosten en zuidoosten, nog steeds afgewisseld met langstreckende lagedrukgebieden.

Kemphaan – 1 juli 2024 Amsterdamse Waterleidingduinen – Westhoek
© Ton Haver

seizoen (JD). Op 13 juli liep er een **Grote Gele Kwikstaart** in het Haasveld (JS). Op 16 en 17 juli zat er een **Groene Bijeneter** in de zuidelijke AWD (RRo ea). Op 24 juli zat er een groepje van 8 **Kruisbekken** in de Noordduinen (PK). Dit was een van de weinige waarnemingen dit jaar van deze onvoorspelbare soort.

Na de waarnemingen van de **Gaffelwaterjuffer** lijkt de vestiging door te zetten. In de Westhoek in de AWD en bij de Duindamseslag waren er in juli meerdere aanwezig en ook was er voortplanting (CZ ea).

augustus

In augustus kwam er een einde aan de lange periode van natte maanden. Een overheersend zuidelijke tot oostelijke stroming bracht de hele maand warm zomerweer, met weinig regen. Vooral van 11 t/m 16 augustus was het warm. Af en toe waren er korte onderbrekingen met westenwind.

Op 1 augustus foerageerden 2 **Purperreigers** in de Hogeveense Polder (HL). De hele maand trokken er af en toe Purperreigers over, met een maximum van vijf op 6 augustus en drie op 11 en 12 augustus over de Puinhoop (MD LK RR ea). Over de Puinhoop trokken op 12 augustus 18 **Bruine Kiekendieven** (GB ea). Op 16 augustus vloog er een volwassen man **Roodpootvalk** over de Noordzijdepolder (RG). Bij de Binnenwatering liep op 3 augustus een **Kleine Zilverreiger** (AM). De Kleine Zilverreiger in de AWD bleef de hele maand aanwezig. Op 2 augustus waren er 2 **Casarca's** aanwezig in het Haasveld (SF MV). Hier dook op 18 augustus een **Hop** op (JKu ea). Op 28 augustus verbleef er een onvolwassen **Sperwergrasmus** in het Marelvlak in de AWD (JS).

Langs de zeetrekthut passeerde op 3 augustus de eerste **Kleine Jager** van het najaar (JD HO). Op 17 augustus vloog een **Purperreiger** samen met een **Blauwe Reiger** hoog over zee naar zuid (JD HO). Op 27 augustus volgden 4 **Kleine Zilverreigers** (HO JD) en op 28 augustus 4 **Grote Zilverreigers** (HV). Langs de AWD vloog op 21 augustus een **Grauwe Pijlstormvogel** over zee (RSI). Langs de Duindamseslag vloog op 25 augustus een **Vale Pijlstormvogel** (EM AMa). De

telpost Kachelduin in de Noordduinen (ten zuiden van de Duindamseslag) kent een regelmatige bezetting. De resultaten zijn sinds dit seizoen ook op www.trektellen.nl terug te vinden. Op 28 augustus trokken hier 2 **Morinelplevieren** en een **Ortolaan** over (EM). Eerder vloog er op 27 augustus een Ortolaan over Rijnsoever (JVr). Op 30 augustus vloog er een Morinelplevier over de Coepelduynen (CZ). Dezelfde dag trok er een **Duinpieper** over de Luchter Zeeduinen (RSI). In totaal trokken er 6 **Visarenden** langs in de maand (EM ea).

Op 2 augustus zaten er 3 **Zuidelijke Glazenmakers** in de Coepelduynen (MLa). Op 19 augustus vloog er een **Koninginnepage** langs de Duinweg in de Noordzijderpolder. Op 30 augustus zwom er een groot aantal **Bruinvissen** langs de zeetrekthut: 13 naar zuid en 7 naar noord (HO TD JD HV).

september

In de eerste acht dagen van de maand zette het zomerse weer door. Vanaf 10 september draaide de wind naar het westen en trok flink aan. Vooral op 12 september viel er veel regen waardoor ook september uiteindelijk weer een natte maand werd. In de tweede helft van de maand was het meest rustig nazomerweer, terwijl de laatste dagen van de maand weer wisselvaliger waren.

Op 1 september vlogen er 2 **Casarca's** over het strand van de Noordduinen (RM). Over de Noordduinen en later over de Achterweg vloog een eerstejaars **Zeearend** (AM EM CZ). De volgende dag was mogelijk dezelfde vogel aanwezig in de zuidelijke AWD (JK CB ea). Deze vloog op uit het Marelvlak. Op 8 september vloog een bijna volwassen Zeearend over de AWD (IW). In de eerste helft van de maand was er een influx van **Roodpootvalken** in Nederland. Op 1 september waren er op 5 locaties in ons waarnemingsgebied waarnemingen, waaronder een jagen in de Noordduinen (EM) en verblijvend in Oud Leeuwenhorst (JVr PS). Op 2 september was er een aan het jagen rond het Achterhaasveld in de AWD (SP ea) en een in de Coepelduynen (ML ea). Van 5 t/m 9 september

Roodpootvalk - *Falco vespertinus* (eerste kalenderjaar)
Noordwijk - Noordduinen - De Blink © Sylvain Fleur

passeerden er dagelijks één of twee ons waarnemingsgebied (WBo ea). De laatste vloog op 14 september over de Coepelduynen (BW). Over het Kachelduin trokken op 6 september 5 **Visarenden** (EM). De volgende dag volgde nog een Visarend en een **Morinelplevier** (EM). De Visarend werd ook op de Puinhoop opgepikt (RR ea). In totaal trokken er deze maand minimaal 15 Visarenden over ons waarnemingsgebied. De oostenwind van 21 september leverde op de telpost Kachelduin een **Velduil**, 2 **Grote Piepers** en een **Duinpieper** op (EM). Op 29 september trok er een **Siberische Boompieper** over (EM AM). Over de Puinhoop trok op 1 en 7 september een **Morinelplevier** (PS HL NM ea) en op 22 september een **Roodkeelpieper** (RR ea). Op 9, 18 en 21 september vloog er een Morinelplevier over de AWD (JDu ea). Een vroege **Grote Pieper** vloog op 3 september over de Coepelduynen (CZ). Op 21 september vlogen er in de loop van de ochtend drie over (CZ ea). Op 29 september volgde er nog één (JHa) en op 30 september één over de Luchter Zeeduinen (KZ).

Kleine Vliegenvanger – 21 september 2024 Noordwijk - Willem v.d. Bergh (Stichting) © Wijndeldt Boelema

Op 9 september kwam in de middag, met de passage van een buienfront en het aantrekken van de wind, de zeetrek op gang. Over zee langs de Noordduinen passeerden 2 **Vale Pijlstormvogels**, een **Noordse Pijlstormvogel**, 9 **Grauwe Pijlstormvogels**, 5 **Noordse Stormvogels** en een **Grote Jager** (EM CZ). Op 11 september volgden nog 5 Noordse Stormvogels, een Noordse en een Grauwe Pijlstormvogel (EM). Ook trokken er twee **Vaal Stormvogeltjes** langs (CZ MW) en een **Vorkstaartmeeuw** (MW). Die dag vloog er ook langs de zeetrekthut een (andere) **Grauwe Pijlstormvogel** en een eerstejaars **Kleinste Jager** (JD). Op 21 september volgde een **Grote Jager** (HO JD DT) en op 27 september een volwassen **Middelste Jager** (PS).

Op 22 en 23 september vloog er een **Smelleken** langs (HO JD DT). Op 28 september passeerde er een **Georde Fuut** (PS). Langs de Noordduinen vlogen die

dag 3 **Noordse Stormvogels** en een **Grauwe Pijlstormvogel** (EM CZ). Op 29 september vlogen er twee **Rosse Franjepoten** achter de branding langs de Langevelderslag (MD).

Op 7 september vloog er een **Bokje** op in de Vellen in de AWD (JS). Op 18 september waren er drie **Kleine Zilverreigers** aanwezig in de AWD (MV) en op 25 september twee (JS). Op 1 september vloog er een **Kleine Zilverreiger** over de Puinhoop (PS) en op 26 september over Noordwijk-Binnen (BS). Een **Woudaap** vloog op 8 september 's nachts over de St.Bavo, de roep vastgelegd op een geluidsrecorder (MW). Op 21 september streek er een **Kluut** neer bij de Uitwatering Katwijk (LBi). Op 25 september vloog er een late Koekoek over het Wantveld Katwijk (MVe). Op 8 september vloog er een **Draaihals** over de AWD bij het Pindabergje (IW). Van 11 t/m 13 september verbleef er een **Hop** in de Elsgeesterpolder (MG ea). Op 1 september zat er een **Fluiter** in de Coepelduynen (MD) en op 8 september een in de Haasvelderduinen in de AWD (JS IW). Op 2 september zaten er 10 **Paapjes** in de Westhoek in de AWD (JK). De eerste **Bladkoningen** van het seizoen werden op 21 september ontdekt door Casper Zuyderduyn in de binnenduintrand van de Coepelduynen en bij de Algemene Begraafplaats (CZ). Kort hierna dook in de binnenduintrand van Willem v.d. Bergh ook een **Kleine Vliegenvanger** op (CZ WBo ea). Na waarnemingen op 23 en 26 september verschenen er op 29 september minimaal 6 Bladkoningen, op 5 locaties in ons waarnemingsgebied (JHn ea). Op 7 september verbleef er een **Snor** in het Guytendel in de Coepelduynen (MD JHa). Op 23 september zat er een **Dwerggors** in Starrenbroek in de AWD (BD). De laatste **Gierzwaluw** van het seizoen vloog op 7 september over de Astridboulevard (JD HL MN). De eerste **Koperwiek** van het najaar vloog op 28 september over de Coepelduynen (VJ).

Hop – 13 september 2024 Voorhout - Elsgeesterpolder © Joas de Vreugd

Waarnemers

AM Annelies Marijnis	JDu Joris Duivenvoorden	NR Nico Rensen
AMa Arco Mandemaker	JHa Joël Haasnoot	PK Peter de Knijff
AS Ab Steenvoorden	JHn Jona Haasnoot	PKr P. Kralt
BD Bernard Dragsma	JK Jurren Koerts	PP Paula van der Panne
BS Bas van Schooten	JKu Jaco Kuiper	PS Peter Spierenburg
BW Ben Wielstra	JS Joost van der Sluijs	RD Rob Dekker
CB Cecile Bleijs	JV Joas de Vreugd	RG Reinder Genuit
CZ Casper Zuyderduyn	KZ Klaas Zwaan	RK Ralph van der Kooi
DK Dinky van Berkel	LB Lars Buckx	RKi Richard Kitchingman
DT Diny Thibaudier	LBi Luke Bilbrough	RM Rob de Mooij
EM Ezra Mandemaker	LK Lisette van der Krogt	RR René van Rossum
GB Gijsbert van der Bent	MB Mark Bos	RRo Rutger Rodscheid
GV Gerard Visser	MD Menno van Duijn	RSI Roy Slaterus
HO Hanneke Oltheten	MG Mariska de Graaff	SF Sylvain Fleur
HL Hugo Langezaal	ML Maarten Langbroek	TN Tim van Nus
HV Hein Verkade	MV Maarten Visser	VJ Vivian Jacobs
IW Ivo Walsmit	MVe Michel Veldt	VS Vincent van der Spek
JD Jelle van Dijk	NM Nika van den Meiracker	WBo Wijndeldt Boelema

